

**МОНГОЛ УЛС
САНХҮҮГИЙН ЗОХИЦУУЛАХ ХОРООНЫ
ТОГТООЛ**

2008 оны 02 сарын 28 өдөр

Дугаар 22

Улаанбаатар хот

“Даатгагчийг татан буулгах, дахин хөрөнгөжүүлэх
үйл ажиллагааг явуулах журам” батлах тухай

Санхүүгийн зохицуулах хорооны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 6.1.2, Даатгалын тухай хуулийн 14.2.18 дахь заалтыг тус тус үндэслэн Санхүүгийн зохицуулах хорооноос **ТОГТООХ НЬ:**

1. “Даатгагчийг татан буулгах, дахин хөрөнгөжүүлэх үйл ажиллагааг явуулах журам”-ыг хавсралтаар баталсугай.

2. Журмын биелэлтэд хяналт тавьж ажиллахыг Даатгалын газар /С.Ганболд/, нийтэд сурталчлахыг Тамгын газар /Ж.Жадамбаа/-т тус тус даалгасугай.

ДАРГА

Д.БАЯРСАЙХАН

ДААТГАГЧИЙГ ТАТАН БУУЛГАХ, ДАХИН ХӨРӨНГӨЖҮҮЛЭХ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ЯВУУЛАХ ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэхүү журмын зорилго нь Санхүүгийн зохицуулах хороо /цаашид “Хороо” гэх/-ноос олгосон тусгай зөвшөөрөлтэйгээр Монгол улсад болон Монгол улсаас гадаад улсын нутаг дэвсгэрт ердийн даатгалын үйл ажиллагаа явуулж байгаа компанийг Даатгалын тухай хуулийн 14.2.18-д заасан үндэслэлээр татан буулгах, дахин хөрөнгөжүүлэхтэй холбогдсон харилцааг Дампуурлын тухай хууль болон Компанийн тухай хуулиас ялгаатай зохицуулахад оршино.

1.2. Энэ журамд хэрэглэсэн нэр томъёог дор дурдсан утгаар ойлгоно:

1.2.1. Энэ журмын 3.1.3-т заасан шаардлагатай ур чадвар, дадлага туршлагатай гэдэгт хууль, эдийн засаг санхүүгийн дээд боловсролтой, даатгалын салбарт 3-аас доошгүй жил ажилласан, Хорооны 2007 оны 193 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Даатгалын болон даатгалын мэргэжлийн оролцогчийн үйл ажиллагаа эрхлэх тохиромжтой этгээдийг тодорхойлох заавар”-т заасан шаардлагыг хангасан этгээдийг хэлнэ.

1.2.2. Даатгагчийг төлбөрийн чадваргүйд тооцох гэдгийг Хорооны 2007 оны 66 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Даатгачийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт, түүнд хяналт тавих журам”-ын 2.2-т зааснаар ойлгох бөгөөд Дампуурлын тухай хуулийн 4.1 дэх хэсэг үйлчлэхгүй.

Хоёр. Даатгагчийг татан буулгах

2.1. Даатгагчийг дараах тохиолдолд татан буулгана:

2.1.1. Хувь нийлүүлэгчдийн шийдвэрийг үндэслэн Хорооноос өгсөн зөвшөөрлийн дагуу;

2.1.2. Шүүхийн шийдвэрээр.

Гурав. Даатгагчийг хувь нийлүүлэгчдийн хурлын шийдвэрээр татан буулгах

3.1. Энэ журмын 2.1.1-д заасны дагуу компанийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлаас даатгагч нь татан буулгах тухай хүсэлтээ гаргаж байгаа тохиолдолд дараах баримт бичгийг эх хувиар нь эсхүл нотариатаар гэрчлүүлсэн хуулбарыг Хороонд ирүүлнэ:

3.1.1. Даатгагчийг татан буулгах зөвшөөрөл хүсэх тухай албан бичиг;

3.1.2. Даатгагчийг татан буулгахыг зөвшөөрсөн тухай хувь нийлүүлэгчдийн дийлэнх олонхиор баталсан шийдвэр;

3.1.3. Компанийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлаас даатгагчийг татан буулгах комиссыг томилсон тухай шийдвэр болон комиссын гишүүнээр томилуулахаар санал болгож буй этгээдийн нэрсийн жагсаалт, тэднийг шаардлагатай ур чадвар, дадлага туршлагатай болохыг нотлох баримт бичиг;

3.1.4. Даатгагчийг татан буулгах болсон үндэслэл, шалтгааны талаарх тайлбар;

3.1.5. Хууль болон гэрээгээр тогтоосон хугацаа нь дуусгавар болоогүй, хүчин төгөлдөр гэрээг хэрхэн шийдвэрлэсэн тухай санхүүгийн болон бусад нотлох баримт бичиг;

3.1.6. Даатгагч татан буулгах зөвшөөрөл хүссэн тухай шийдвэрийг даатгуулагчдад мэдэгдсэн нотлох баримт бичиг;

3.1.7. Хувь нийлүүлэгчдийн хурлаар хэлэлцэж, аудитын байгууллагаар баталгаажуулсан [санхүүгийн тайлан](#);

3.1.8. Татан буулгах төлөвлөгөө;

3.1.9. Шаардлагатай тохиолдолд Хороо даатгагчаас нэмэлт мэдээ мэдээлэл, баримт шаардаж болно.

3.2. Энэ журмын 3.1.8-д заасан татан буулгах төлөвлөгөөнд дараах зүйлийг тусгасан байна:

3.2.1. Даатгуулагч нараас ирүүлсэн нөхөн олговор болон нэхэмжлэлийн шаардлагыг хэрхэн барагдуулах, түүний хугацаа, дараалал. Нэхэмжлэл гаргах хугацаа нь 3 сараас доошгүй, 6 сараас дээшгүй хугацаа өнгөрсөн байх;

3.2.2. Даатгуулагч нарын эрх ашгийг хамгаалах үүднээс даатгагч гэрээний дагуу даатгуулагчдад олгох ёстой нөхөн олговор, хууль болон гэрээгээр тогтоосон хугацаа нь дуусгавар болоогүй, хүчин төгөлдөр гэрээг бүхэлд нь буюу хэсэгчлэн бусад даатгалын компанид хэрхэн шилжүүлэх талаар:

3.2.2.1. Даатгагч хууль болон гэрээгээр тогтоосон хугацаа нь дуусгавар болоогүй, хүчин төгөлдөр гэрээг шилжүүлэхдээ Хорооны 2007 оны 76 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Даатгагчаас үйл ажиллагааныхаа тодорхой хэсгийн бусдад шилжүүлэх болон нэгтгэх үед гаргах өргөдлийг хянан шийдвэрлэх журам”-ын дагуу шилжүүлэх ба гэрээг шилжүүлэн авч буй даатгагч Хорооны зөвшөөрөл авсан байна.

3.3. Татан буулгах төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд Хорооны Даатгалын газар хяналт тавина.

3.4. Татан буулгах төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж дууссан тухай тайланг татан буулгах комисс гаргаж, Хороонд танилцуулна.

3.5. Даатгагчийг татан буулгах тухай компанийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын шийдвэр гарсан өдрөөс хойш ажлын 5 хоногийн дотор энэ журмын 3.1-д заасан баримт бичгийг бүрдүүлэн Хороонд хандана.

3.6. Компанийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын шийдвэрээр Хороонд хандаж татан буулгах тухай хүсэлт гаргасан даатгагчийг шийдвэр гарсан өдрөөс хойш шинээр даатгалын гэрээ байгуулахыг хориглоно.

3.7. Даатгагчаас Хороонд ирүүлсэн татан буулгах тухай хүсэлт, баримт бичгийн үнэн зөвийг тэдгээрт гарын үсэг зурсан албан тушаалтан хариуцна.

3.8. Энэ журмын 3.1-д заасны дагуу Даатгагчаас Хороонд хандаж гаргасан хүсэлтийг Хороо ажлын 21 хоногийн дотор хянаж шийдвэрлэнэ.

3.9. Энэ журмын 3.1-д заасан баримт бичгийг бүрэн гүйцэд, үнэн зөв бүрдүүлж Хороонд ирүүлсэн өдрөөс эхэлж шийдвэрлэх хугацааг тооцно.

3.10. Хороо дараах тохиолдолд компанийн хувь нийлүүлэгчдийн хурлын шийдвэрээр даатгагчийг татан буулгахаас татгалзана:

3.10.1. Даатгагчийг татан буулгах тухай хувь нийлүүлэгчдийн хурлын шийдвэр нь хууль тогтоомж зөрчсөн, даатгуулагчийн эрх ашигт сөргөөр нөлөөлөхөөр бол;

3.10.2. Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт нь Хорооны 2007 оны 66 дугаар тогтоолоор батлагдсан “Даатгагчийн төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлт, түүнд хяналт тавих журам”-д заасан шаардлагыг хангаагүй;

3.10.3. Татан буулгах комиссын гишүүнээр томилуулахаар санал болгож буй этгээд нь ийнхүү ажиллахад шаардлагатай ур чадвар, дадлага туршлагагүй.

Дөрөв. Хороо даатгагчийг татан буулгах тухай нэхэмжлэлийг шүүхэд гаргах

4.1. Хороо энэ журмын 2.1.2-т заасны дагуу дараах тохиолдолд даатгагчийг татан буулгах тухай нэхэмжлэлийг шүүхэд гаргана:

4.1.1. Даатгалын компани төлбөрийн чадваргүй болсон;

4.1.2. Даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон.

4.2. Хороо тусгай зөвшөөрөлгүйгээр даатгалын үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа, эсхүл эрхэлж байсан хуулийн этгээдийг татан буулгуулах тухай нэхэмжлэлийг шүүхэд гаргаж болно.

Тав. Төлбөрийн чадваргүй болж болзошгүй даатгагчид Хорооноос авах арга хэмжээ

5.1. Хороо дор дурдсан нөхцөл байдлын аль нэг нь бүрдсэн тохиолдолд даатгагчийг төлбөрийн чадваргүй болж болзошгүй гэж үзэн албадлагын арга хэмжээ авна:

5.1.1. Даатгагч нь Хорооноос тогтоосон төлбөрийн чадварын шалгуур үзүүлэлтийг 2 улирал дараалан хангаагүй;

5.1.2. Төлбөрийн чадваргүй болж болзошгүй болсон нь Хорооноос хийсэн хяналт, шалгалтаар тогтоогдсон;

5.1.3. Даатгалын тухай хуулийн 36.1.1-т заасны дагуу аудитор даатгагчийг төлбөрийн чадваргүй болж болзошгүй байгаа талаар Хороонд мэдэгдсэн;

5.2. Энэ журмын 5.1-д заасан үндэслэлээр тухайн даатгагчийн хэвийн үйл ажиллагааг хангах, санхүүгийн байдлыг нь сайжруулах зорилгоор Хороо дараах албадлагын арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ:

5.2.1. төлбөрийн чадваргүй болж болзошгүй болсон даатгагчийн даатгалын тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх;

5.2.2. Даатгалын тухай хуулийн 68.1.5-д заасны дагуу даатгалын үйл ажиллагааг зохистой явуулах талаар зөвлөх үүрэг бүхий дадлага туршлагатай мэргэжилтэнг томилох.

Зургаа. Хорооноос томилогдсон мэргэжилтэний бүрэн эрх, авах арга хэмжээ

6.1. Хорооноос томилогдсон зөвлөх үүрэг бүхий мэргэжилтэн дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ:

6.1.1. Даатгалын үйл ажиллагааны нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтийг хянаж, зохицуулах арга хэмжээ авах.

6.1.2. Тухайн даатгагчаас урьд нь даатгуулагчтай хийсэн даатгалын гэрээний нөхцөл нь даатгагчийн тухайн үеийн нөхцөл байдлаас өөрөөр тогтоогдож, даатгагчийн эрх ашигт сөргөөр нөлөөлсөн гэж үзвэл уг гэрээнд өөрчлөлт оруулах, цуцлах асуудлыг шийдвэрлэх;

6.1.3. Даатгагчийн нэрийн өмнөөс нэхэмжлэл гаргах;

6.1.4. Шаардлагатай гэж үзвэл даатгагчийн дүрэм болон бизнес төлөвлөгөөнд өөрчлөлт оруулах.

6.2. Мэргэжилтэний гаргасан шийдвэрийг тухайн даатгагч, түүний салбар биелүүлэх үүрэгтэй.

6.3. Мэргэжилтэний албан ёсны зөвшөөрөлгүйгээр тухайн даатгагчийн нэрийн өмнөөс болон тухайн даатгагчийн зардлаар хийсэн ажил гүйлгээг хүчингүйд тооцно.

6.4. Даатгагчийн хэвийн үйл ажиллагаа хангагдсан нөхцөлд, даатгагчид хийсэн үйл ажиллагааны тайланг Хороонд танилцуулж, тухайн даатгагчид тогтоосон хязгаарлалтыг хэсэгчлэн, эсхүл бүрмөсөн хүчингүй болгох болон тусгай зөвшөөрлийг сэргээх асуудлыг Хороонд тавьж, шийдвэрлүүлнэ.

6.5. Мэргэжилтэний томилогдсон хугацаанд тухайн даатгагчийн дүрэмд оруулсан нэмэлт өөрчлөлт хүчинтэй хэвээр үлдэнэ.

Долоо. Төлбөрийн чадваргүй болсон даатгагчид Хорооноос авах арга хэмжээ

7.1. Хороо дор дурдсан нөхцөл байдлын аль нэг нь бүрдсэн тохиолдолд даатгагчийн тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгож, энэ журмын 4.1.1-д заасан үндэслэлээр даатгагчийг татан буулгах нэхэмжлэлийг шүүхэд гаргана:

7.1.1. Даатгагч нь даатгуулагч, харилцагч, бусад үүргийн гүйцэтгэлийг шаардах эрх бүхий этгээдийн мөнгийг тэдний анхны шаардлагаар гарган өгч чадахгүй болсон;

7.1.2. Мэргэжилтэн томилогдсон хугацаанд даатгагчийн хэвийн үйл ажиллагаа хангагдаагүй гэж үзвэл;

7.1.3. Даатгалын тухай хуулийн 36.1.1-т заасны дагуу аудитор даатгагчийг төлбөрийн чадваргүй болсон талаар Хороонд мэдэгдсэн;

Найм. Даатгагчийг татан буулгах тухай нэхэмжлэлийг шүүхэд гаргахад Хорооны оролцох оролцоо

8.1. Энэ журмын 7.1-д заасан үндэслэлээр даатгагчийг татан буулгах тухай нэхэмжлэлийг шүүхэд гаргахад Хороо дараах эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ:

8.1.1 Даатгуулагчдын эрх ашгийг хамгаалах үүднээс даатгагчийн талаар тайлбар, мэдээлэл өгөх;

8.1.2. тохирох мэргэжил, дадлага туршлага бүхий хүнийг хэрэг гүйцэтгэгчээр томилуулахаар санал тавих;

8.1.3. Дампуурлын тухай хуулийн 8.1-д заасан нэхэмжлэгчдийн хуралд оролцох;

8.1.4. хэрэг гүйцэтгэгчийн мэдээлэл, дүгнэлтэй танилцах;

8.1.5. Дампуурлын тухай хуулийн 8.2-т заасны дагуу нэхэмжлэгчдийн хурлаас хэрэг гүйцэтгэгчид томилуулахаар санал болгосон этгээдийг өөрчлөх тухай саналыг шүүхэд тавих.

8.2. Хороо шүүхэд гаргаж буй тайлбар, мэдээллийн бодит үнэнийг өөрөө хариуцна.

8.3. Даатгагчид дампуурлын хэрэг үүсгэхтэй холбогдсон Даатгалын тухай хууль болон энэ журмаар зохицуулаагүй харилцааг Дампуурлын тухай хуулийн дагуу зохицуулна.

8.4. Даатгагчийг татан буулгахаар нэхэмжлэл гаргасан тухай шүүхээс ирүүлсэн мэдэгдлийг аваад Хороо нэхэмжлэлтэй холбоотой аливаа асуудлыг хэлэлцэхэд оролцох, тайлбар өгөх эрхтэй.

8.5. Дампуурлын тухай хуулийн 5.1.2-т заасан үндэслэлээр даатгагчид дампуурлын хэрэг үүсгэсэн бол Хороо энэ журмын 8.1-т заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээж оролцоно.

Ес. Тусгай зөвшөөрөл нь хүчингүй болсон даатгагчийг татан буулгах нэхэмжлэлийг шүүхэд гаргах

9.1. Энэ журмын 4.1.2-т заасан үндэслэлээр Хороо даатгагчийг татан буулгах тухай нэхэмжлэлийг шүүхэд гаргана.

9.2. Хороо нь татан буулгах тухай нэхэмжлэлийг шүүхэд гаргахдаа дараах баримт бичгийг хавсаргана:

9.2.1. даатгагч даатгалын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг Хорооноос авахдаа хуурамч баримт бичиг бүрдүүлсэнийг нотлох баримт бичиг;

9.2.2. Хорооноос авсан тусгай зөвшөөрлийн нөхцөл, шаардлагыг удаа дараа буюу ноцтой зөрчсөнийг нотлох баримт бичиг;

9.2.3. тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн хугацаанд зөрчлийг арилгах талаар тавьсан шаардлагыг биелүүлээгүйг нотлох баримт бичиг.

9.3. Энэ журмын 9.1-д зааснаар Хороо нь нэхэмжлэл гаргасан бол Иргэний хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд нэхэмжлэгчийн бүх эрхийг эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

Арав. Даатгагчийг дахин хөрөнгөжүүлэх

10.1. Даатгагчийг дахин хөрөнгөжүүлэх тухай төлөвлөгөөг Дампуурлын тухай хуулийн 23.1-т заасан этгээд гаргаж болно.

10.2. Энэ журмын 10.1-т заасан даатгагчийг дахин хөрөнгөжүүлэх хүсэлт гаргаж буй этгээд дараах баримт бичгийг эх хувиар, эсхүл нотариатаар гэрчлүүлсэн хуулбарыг Хороонд ирүүлнэ:

10.2.1. Даатгагчийг дахин хөрөнгөжүүлэх гэж буй этгээдийн хөрөнгөжүүлэх тухай хүсэлт, дэлгэрэнгүй анкет;

10.2.2. Даатгагчийг дахин хөрөнгөжүүлэх төлөвлөгөө;

10.2.3. Дахин хөрөнгөжүүлэх төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх хөрөнгийн эх үүсвэр хууль ёсны орлогоос бүрдсэн болохыг нотлох баримт бичиг, гарал үүслийн тодорхойлолт;

10.2.4. Хүсэлт гаргасан этгээдийн өр төлбөртэй эсэхийг тодорхойлсон татварын албаны болон банкны өр барагдуулах албаны тодорхойлолт;

10.2.5. Хөрөнгөжүүлэх гэж буй этгээдийн арилжааны банкинд өр төлбөртэй эсэхийг тодорхойлсон Монголбанкны зээлийн мэдээллийн сангийн тодорхойлолт;

10.2.6. Шаардлагатай тохиолдолд Хороо хүсэлт гаргагчаас нэмэлт мэдээ мэдээлэл, баримт шаардаж болно.

10.3. Энэ журмын 10.2.2-т заасан дахин хөрөнгөжүүлэх төлөвлөгөөнд Дампуурлын тухай хуулийн 24.2-т заасан үйл ажиллагааг тодорхой тусгана.

10.4. Шаардлагатай тохиолдолд Хороо хүсэлт гаргагчаас нэмэлт мэдээ мэдээлэл, баримт шаардаж болно.

10.5. Хороо дахин хөрөнгөжүүлэх хүсэлт гаргагчаас ирүүлсэн дахин хөрөнгөжүүлэх тухай хүсэлт болон төлөвлөгөөг зөвшөөрөх эсэх асуудлыг Хороо ажлын 21 хоногийн дотор хянаж шийдвэрлэнэ.

10.6. Хороо дараах үндэслэлээр дахин хөрөнгөжүүлэх төлөвлөгөөнд зөвшөөрөл өгөхөөс татгалзана:

10.6.1. Төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх нь даатгуулагчдын эрх ашигт сөргөөр нөлөөлөхөөр бол;

10.6.2. Ирүүлсэн баримт бичиг нь холбогдох хууль, журамд заасан шаардлага хангаагүй.

Арван нэг. Хяналт, хариуцлага

11.1. Хороо нь энэ журмын биелэлтэд хяналт тавих бөгөөд зөрчсөн этгээдэд Даатгалын тухай хууль болон холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

--ooOoo--